

Diana Damrau

Tijelo i glas su kao svojeglavo dijete, samo žele biti lijeni

Svjetska sopranistička zvijezda koja već dva desetljeća nastupa na vodećim opernim i koncertnim pozornicama večeras će pjevati na zatvaranju Dubrovačkih ljetnih igara

JIYANG CHEN/DUBROVAČKE LIJETNE IGRE

JELENA SVIBEN

Koloraturna sopranistica Diana Damrau već dva desetljeća nastupa na vodećim opernim i koncertnim pozornicama. Danas će pjevati u Dubrovniku. Na opernoj gali, završnom koncertu Dubrovačkih ljetnih igara koji će se održati večeras u 22 sata ispred Katedrale, nastupit će i bas Nicolas Testé te mladi tenor Roko Radovan, uz Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije pod ravnanjem Ivana Repušića.

Gospođo Damrau, nastupit ćete na opernoj gali. Osjećate li razliku kada pjevate ariju kao dio čitave operne produkcije u odnosu na to kada je izvodite izolirano?

- Postoji mala razlika, no uloga je još uvijek tu i nastojim doista odigrati lik. Na primjer, pjevat ću ariju Mimi iz "La Bohème" koja je usred scene: Rodolfo se upravo predstavio i sada se predstavlja ona. Ali na koncertu nema Rodolfa! Tako da se zapravo predstavljam publici ili nekome koga zamišljam pred sobom. Drugačiji su i pokreti tijela. Uvijek nastojim ući u karakter lika i poprijeti njezin govor tijela, ali na koncertu nema nekoga tko bi mi uputio energiju, pogled s druge strane na koji bih mogla reagirati. Na koncertu je potrebno puno više imaginacije nego na pozornici s partnerom.

Dakle, za vas je to nešto poput niza mikrouloga.

- Da. Nešto slično je i na recitalima solo pjesama. To su također male opere. Svaka pjesma je mala opera koja ima svoju energiju, svoj sadržaj, svoju priču i atmosferu. Isto je moguće napraviti i s opernim arijama na koncertnoj pozornici. Volim to raditi. Osim toga volim mijenjati kostime, igrati se jezikom boja. Za Mimi ću odjenuti nešto jednostavnije, za Normu nešto veliko jer ona je svećenica i stoji gotovo poput skulpture. Na taj način mogu potaknuti maštu publike. To pomaže meni, ali pomaže i publici.

Na koncertu u Dubrovniku nećete izvoditi samo operne arije, nego i dvije pjesme Richarda Straussa.

- Zbog epidemioloških mjera koncert mora biti nešto kraći i s maetrom Repušićem smo odabrali mješovit program. Željeli smo napraviti pregled njemačkih, francuskih i talijanskih opera. Također, htjeli smo obuhvatiti širok raspon osjećaja. Od jako tužnih i bojazljivih do ponosnih, ljubavnih, snažnih, smiješnih. Ili drskih, kao u duetu iz "Ljubavnog napitka". Također i vrlo dirljivih, kao u pjesmi "Wiegenlied" Richarda Straussa. Pjesma je upu-

ćena djetetu i gotovo možete vidjeti kako dijete tone u san, a majka se moli da sve bude dobro.

Mijenja li se glas neizbježno s vremenom?

- Rijetki su glasovi koji se ne mijenjaju. Dok sam tek počinjala kao Zerbinetta, govorili su mi: samo čekaj, dogodit će ti se isto što i Luciji Popp. Mislim da sam ja pjevala čak malo više bel canta nego ona, ali osjećam da je to doista smjer u kojem se sve kreće. Moj glas se, doduše, nije promijenio jako puno. No Groficu u "Figarovom piru" ne moraju pjevati samo veliki lirski ili lirsko-dramski soprani. Straussova Maršalica je još mlada, filozofski je lik, no to ne znači da mora pjevati velikim, tamnim glasom. Svatko se treba držati vlastitog instrumenta. Ne želim nikoga oponašati, želim isključivo svojim glasom i svojim umijećem dati određenoj ulozi ono što mogu. To je uzbudljivo putovanje.

Kako brinete o svom glasu?

- S glasom treba provoditi vrijeme, ne samo pjevajući na pozornici. Mogu reći da mi je vrijeme pandemije, koliko god bilo teško, ipak dalo vremena da oslušujem svoj glas i tijelo. Važno mi je da sam svjesna toga što se s njima događa. Tijelo je ponekad kao svojeglavo dijete, samo želi biti lijeno. Da bi se ostvarila kontrola i uspostavila ravnoteža, potrebno je uložiti puno rada, kao u sportu.

U otkazanim i odgođenim nastupima ipak ste uspjeli ste pronaći i nešto pozitivno za sebe.

- Da, bilo je vremena. Nije bilo tog pritiska koji vam nalaze da uvijek morate biti prisutni, izlaziti na pozornicu, dati najbolje od sebe, izlagati se kritikama. Doista sam mogla duboko udahnuti. Bila sam sretna što mogu provoditi više vremena s djecom i mužem, što nisam cijelo vrijeme na putu.

Tijekom pandemije velik dio glazbenog života odvijao se online. Kakvo je u tom pogledu vaše iskustvo?

Da bi se ostvarila kontrola nad glasom i uspostavila ravnoteža, potrebno je uložiti puno rada, kao u sportu

Nije u pandemiji sve bilo tako crno: mnogi arhivi omogućili su pristup i mogli smo čuti čitavo blago izvrsnih izvedbi

- Trebamo biti sretni i zahvalni što smo imali priliku nastupiti i reći: hej, još smo tu. Imala sam prilike čuti neke doista izvrsne programe, iako je, naravno, bilo poplave svega i svačega. Izbor je bio strahovito velik. Uz to, mnogi digitalni arhivi omogućili su slobodan pristup i mogli smo čuti čitavo blago izvrsnih izvedbi iz prošlosti. To je divno.

A kako je bilo nastupati?

- To je bilo malo teže. Dok smo pripremali online-produkcije, imali smo krasnu scenu iza nas, a gledali smo u crni zid i svjetla kamere koja se pale i gase. To nije baš inspirativno, a ponekad je i iritantno. Možete vidjeti sami sebe u ekranu kamere. Potrebno je jako puno koncentracije. No bilo je stvarno puno izvrsnih programa i koncerata. Na početku pandemije, dok su umjetnici nastupali u svojim domovima, tehnički je sve bilo nevjerojatno dobro ostvareno. Mislim da nam je to otvorilo posve novi svijet.

Dakle, kažete da nije sve samo crno.

- Nije, no postoji jedno veliko, veliko ali. Mi još uvijek izvodimo živu umjetnost. Naši glasovi i instrumenti ipak najbolje zvuče u prostoru s publikom, bez mikrofona. Ni jedna snimka ne može zvučati kao izvedba u živo. Ne može ni prenijeti energiju i osjećaje koji su prisutni u živoj izvedbi. Potrebna nam je publika da rezonira s nama i da upija naš zvuk, zvučne valove koje šaljemo.

Uz vas će nastupiti i vaš suprug, bas-bariton Nicolas Testé. Sigurno ste već mnogo puta čuli pitanje: kako je na pozornici sa suprugom? S hrvatskim tenorom Rokom Radovanom pjevate duet Adine i Nemorina iz opere "Ljubavni napitak".

- Iako još nismo imali zajedničku probu, jako se veselim mladom Nemorinu i sigurna sam da će biti inspirativno pjevati našu malu, šaljivu scenu, u kojoj se na kraju skoro i posvađamo. Na pozornici s mužem je, naravno, drugačije. Jako se dobro poznajemo, međusobno se možemo slušati na posve drugoj razini. Ako nešto dobro ispadne, u takvim ste situacijama još sretniji. Ili tužniji ako ne ispadne baš najbolje. Doduše, kao sopran i bas ne pjevamo puno ljubavnih dueta, ali zabavne su i te druge boje. Na primjer, dok smo Wurm i Luisa Miller ili Sarastro i Kraljica noći. Onda nije moj muž.

Jeste li sada prvi puta u Dubrovniku? Kako vam se sviđa grad.

- Dubrovnik je dragulj, predivan je. Dok sećete gradom, čini vam se kao da netko dan i noć polira taj kameni pod. Što je zapravo i istina, ljudi svojim stopalima rade to već stoljećima. Čista ljepota, kao da ste u snu. □

Naglasci iz karijere Diane Damrau

Glavne uloge
 Diana Damrau pjevala je naslovne uloge u La Scali, Bavarskoj državnoj operi, Kraljevskoj operi, Bečkoj državnoj operi, pariškoj Nacionalnoj operi te u Metropolitanu

Počeci
 Školovala se na Hochschule für Musik u Würzburgu, a prije svjetske karijere bila je angažirana u operama u Würzburgu, Mannheimu i Frankfurtu

Dubrovnik
 Na opernoj gali, završnom koncertu Dubrovačkih ljetnih igara koji će se održati večeras u 22 sata ispred katedrale, nastupit će i bas Nicolas Testé te mladi tenor Roko Radovan, uz Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije pod ravnanjem Ivana Repušića

OPERA I BRAK: Suprug i ja, sopran i bas, ne pjevamo puno ljubavnih dueta. Dok smo Sarastro i Kraljica noći, onda on nije moj muž